

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tulo- ja varallisuusverolakia muutettavaksi muun muassa korkojen vähennysoikeutta koskevilta osiltaan. Velkojen korkojen verotuksessa vähennyskelpoinen suhteellinen prosenttiosuus supistuisi ja markkamääräistä omavastuuosuutta korotettaisiin. Puolisoiitten korkovähennyksen enimmäismäärä ja vähennykseen liittyvät lapsikorotukset nousisivat, mutta kulutusluottokorkoja olisi luonnollisten henkilöiden mahdollista vähentää aikaisempaa vähemmän. Asuntovähennyksen valinnan verovelvollisen korkovähennystä tarkistettaisiin vastaavasti, ja myös asuntovähennystä korotettaisiin. Opintolainan korot rinnastettaisiin asuntolainan korkoihin.

Sairaudesta johtuvien kustannusten vähentämisestä verotuksessa luovutettaisiin.

Puolisoiitten yhdessä harjoittaman liikkeen tai ammatin ansiotulo-olettaa korotettaisiin. Kunnallinen korkotuki ensiasunnon hankkijoille säädettäisiin verosta vapaaksi. Luonnonsuo-

jelutarkoituksiin luovutetusta alueesta saatavan myyntivoiton verokohtelua lievennettäisiin. Myyntivoittoverosäännöksiin ehdotetaan tehtäväksi myös arvo-osuusjärjestelmään siirtymisestä johtuva muutos. Lakkoavustukset ja perusteiltaan uudistettu opintotuki ehdotetaan säädettäväksi veronalaiseksi tuloksi. Lakiin tehtäisiin lisäksi eräitä teknisiä ja lähinnä muun lainsäädännön muuttumisesta johtuvia tarkennuksia. Esimerkiksi Suomesta saadun tulon käsitettä täydennettäisiin, asuntojen peruskorjausavustuksen verokohtelua, tulontasausmenettelyä ja eräitä varallisuuden arvon määrittämisestä koskevia säännöksiä uudistettaisiin.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1992 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa valtion- ja kunnallisverotuksessa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Vähennysten tarkistukset

Taloudellisen tilanteen vuoksi liikkumavara vuoden 1992 veroperusteita säädettäessä jää vähäiseksi. Verotulojen turvaamiseksi progressiivista tuloveroasteikkoa ei ehdoteta muutettavaksi vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Tulo- ja varallisuusverolain keskeisiin vähennyksiin ei myöskään tehtäisi inflaatiotarkistuksia. Vähennysjärjestelmän tarkistukset koskisivat lähinnä korkovähennystä. Sairaus-

kuluvähennyksestä ehdotetaan luovuttavaksi, ja veronmaksukyvyyn alentumisvähennyksen myöntämisedellytyksiä ehdotetaan tarkistettaviksi.

Velkojen korkojen vähentäminen

Velkojen korkojen vähentämissäännöksiä kehitettäisiin jo kokonaisverouudistuksessa omaksuttujen suuntaviivojen mukaisesti. Muuhun kuin elinkeinotoimintaan tai maatilatalouden kohdistuvan velan koron vähennyskelpoisuutta ehdotetaan supistettavaksi 5 pro-

senttiyksiköllä ja markkamääräistä omavastuusuutta korotettavaksi 400 markalla. Verotuksessa vähennyskelpoista olisi siten 75 prosenttia edellä mainittujen korkojen 1 500 markan ylittävstä yhteismäärästä.

Kulutusluottokorkojen vähennyskelpoista enimmäismäärää supistettaisiin. Perheettömän henkilön vähennys supistuisi 1 500 markalla ja puolisoitten vähennys vastaavasti 3 000 markalla. Asuntovähennyksen valinneen henkilön ja puolisoitten korkovähennys supistuisi kulutusluottokorkoja koskevaa vähennysoikeutta vastaavaksi. Kun puolisoitten korkovähennyksen enimmäismäärää kuitenkin korotettaisiin 2 000 markalla, nousisi korkovähennyksen määrä 1 000 markalla myös silloin, jos vain toinen puolisoista on valinnut asuntovähennyksen. Perheettömän henkilön korkovähennyksen enimmäismäärä pysyisi ennallaan. Tämä vastaisi tavoitetta, jonka mukaan avioliiton solmimisella ei tulisi olla vähennyksen kannalta merkitystä. Korkovähennykseen liittyvä lapsikorotus nousisi 500 markalla yhdestä ja kahden tai useamman lapsen osalta 1 000 markalla.

Kulutusluottokorkojen vähennysoikeuden supistaminen koskisi ilman eri sääntelyä myös opintolainojen korkoja. Lainakoroista opiskelijoille aiheutuvaa taloudellista rasitusta lisää myös siirtyminen markkinakorkoiseen lainoitukseen uudessa opintotukijärjestelmässä. Tämän tilanteen helpottamiseksi esityksessä ehdotetaan, että opintolainat rinnastettaisiin korkojen vähennysoikeuden suhteen asuntolainoihin. Muutos koskisi sekä uuden että vanhan opintotukijärjestelmän mukaisia korkoja. Opintolainat on mahdollista erottaa muista luotoista niille myönnettävän valtiontakauksen perusteella.

Asuntovähennys

Valtionverosta tehtävän asuntovähennyksen täysi määrä korotettaisiin 7 800 markasta 8 000 markkaan. Vähennyksen käyttöönottovuotta seuraavilta yhdeksältä vuodelta myönnettävää vähennystä tarkistettaisiin täyttä määrää vastaavasti.

Sairauskuluvähennyksestä luopuminen

Sairaudesta johtuvia kustannuksia koskeva

vähennys sisällytettiin verojärjestelmään yli neljäkymmentä vuotta sitten. Vähennys oli paikallaan, sillä terveydenhuollon tukijärjestelmät olivat tuolloin varsin puutteellisia. Sittemmin on useassa yhteydessä todettu, että sairauskulujen vähennysoikeudesta voitaisiin luopua. Vähennyksen veroa huojentava vaikutus on sitä suurempi, mitä suuremmat ovat verovelvollisen tulot. Valtionverotuksen eläketulovähennys ja progressiivisen asteikon alarajan nouseminen ovat aiheuttaneet sen, että esimerkiksi valtaosa eläkkeensaajista ei hyödy vähennyksestä. Sairaudesta aiheutuvia kuluja kompensoidaan samanaikaisesti tukemalla julkisia terveyspalveluja, sairausvakuutuksen korvauksilla sekä suorilla tulonsiirroilla. Pällekkäiset tukimuodot hämärtävät tuen kokonaismäärän arviointia.

Tosittein osoitettava vähennys on lisäksi paitsi verovelvollisille myös hallinnolle työläs, ja vähennys on vaikeuttanut pyrkimyksiä ilmoittamisvelvollisuudesta vapauttamiseen ja verotusmenettelyn kehittämiseen. Asiaa on viimeksi pohtinut sosiaali- ja terveysministeriön asettama toimikunta (komiteanmietintö 1989: 29).

Sairauskulujen vähentämisestä verotuksessa ehdotetaan luovuttavaksi edellä mainitun komitean mietinnössä kaavailtujen suuntaviivojen mukaisesti. Korvaavat järjestelyt toteutettaisiin muutoin verojärjestelmän ulkopuolella, mutta veronmaksukyvyn alentumisvähennystä kehitettäisiin siten, että verotuki ohjautuisi tilanteisiin, jossa sairauskulut ovat poikkeuksellisen suuret. Harkinnanvarainen vähennys voitaisiin yksinomaan sairauskustannuksista johtuvan veronmaksukyvyn alentumisen perusteella myöntää, jos kustannukset ovat määrältään vähintään 10 prosenttia verovelvollisen kokonaistuloista ja samalla vähintään 4 000 markkaa. Vähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin samalla 8 000 markkaan.

1.2. Tulon veronalaisuutta koskevat muutokset

Ansiotulo-olettama

Verovelvollisen tai puolisoitten yhdessä harjoittaman liikkeen tai ammatin tuloksen taikka maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärää pidettäisiin 240 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotulona, jollei muuta selvitystä

ansiotulon määrästä esitetä. Ansiotulo-oletta-
maa korotettaisiin siten nykyisestä määrästä
10 000 markalla.

Opintotukijärjestelmän uudistaminen

Eduskunnalle erikseen annettavassa esityk-
sessä ehdotetaan opintotukijärjestelmän muut-
tamista. Tarkoituksena on, että opintotuki olisi
aikaisempaa selvemmin osa perustoimeentulo-
turvaa. Tämän vuoksi opintotuki olisi säädet-
tävä muun perusturvan tavoin veronalaiseksi
tuloksi.

Kunnallinen korkotuki

Eräät kunnat ovat alkaneet myöntää korko-
tukea ensimmäistä asuntoaan hankkiville hen-
kilöille tai perheille. Korkotuen maksamisen
yleisenä edellytyksenä on, että hankittava asun-
to sijaitsee tuen myöntävässä kunnassa ja että
tuen saaja tai saajat omistavat asunnon ja itse
asuvat siinä. Tukeen saattaa liittyä muitakin
kunnan asettamia kaavoitus-, maa- tai asunto-
poliittisia tavoitteita. Käyttöön otetuissa kor-
kotukijärjestelmissä on määritelty tuen kohtee-
na olevan lainapääoman määrä ja tuen määrä
sekä tuettavien kuntalaisten vähimmäis- ja
enimmäisikärajat. Tuki myönnetään ainakin
jossain määrin sosiaalisiin perustein. Kunnalli-
nen korkotuki ensiasunnon hankkijoille ehdo-
tetaan säädettyväksi verovapaaksi.

Luovutusvoittojen verotus

Valtioneuvosto on 20 päivänä joulukuuta
1990 tehnyt periaatepäätöksen valtakunnalli-
sesta rantojen suojeleuhjelmasta. Ohjelman tar-
koituksena on muun ohella säilyttää arvokkaat
ranta-alueet luonnonmukaisina ja rakentamat-
tomina. Ohjelmaa toteutetaan perustamalla
luonnonsuojelualueita joko maanomistajan
kanssa sovittavalla tavalla tai hankkimalla
alueita valtiolle. Maanhankinta pyritään te-
teuttamaan maanvaihdoin. Kiinteistöluovutus-
ten leimaverotuksessa ja luovutusvoittovero-
tuksessa on ohjelman mukaan tarkoitus sovel-
taa samoja huojennuksia kuin muissa vastaa-
vissa tilanteissa. Ohjelma sisältää myös mainin-
nan, että hallitus antaa eduskunnalle esitykset

verolainsäädäntöön liittyvistä tarpeellisista tar-
kistuksista.

Ohjelmaa toteutettaessa ei yleensä joudutta-
ne soveltamaan satunnaista myyntivoittoa kos-
kevia säännöksiä, koska valtiolle luovutettaessa
satunnaisena myyntivoittona pidetään vain alle
viisi vuotta omistetusta alueesta saatavaa voit-
toa. Omaisuuden luovutusvoittona, josta veron-
alaista on 50 prosenttia, pidetään kuitenkin
sellaista yli 220 000 markan määräistä voittoa,
jota ei oteta huomioon satunnaista myyntivoit-
toa määrättäessä. Ilman eri sääntelyä omaisuu-
den luovutusvoiton verokohtelu koskisi myös
maanvaihdossa saatuja vastikkeita, vaikka
tulo ei näissä tapauksissa realisoidu. Odotetta-
vissa olevat veroseuraamukset vähentäisivät
tuntuvasti halukkuutta maanvaihtoihin. Tämän
vuoksi ehdotetaan, että luovutusvoiton verotus
ei koskisi luovutuksia siltä osin, kuin kiinteistö
on luovutettu vaihtamalla se toiseen kiinteis-
töön. Lisäksi ehdotetaan, että vaihdossa sijaan
saadun alueen omistusaika laskettaisiin luovu-
tetun alueen omistusaikaa vastaavasti myynti-
voittoverotusta koskevia säännöksiä sovellet-
taessa.

Eduskunta hyväksyi viime vuoden lopulla
arvo-osuusjärjestelmää koskevan lainsäädän-
nön. Järjestelmässä luovutaan osakkeiden,
joukkovelkakirjaosuuksien ja muiden vastaa-
vien saamisoikeuksien osalta paperimuotoisista
perinteisistä arvopapereista. Ne korvataan
arvo-osuustilille tehtävillä merkinnöillä. Osak-
keiden ja niihin rinnastettavien arvopapereiden
omistuksen muutoksista pidetään ajantasaisia
omistajaluetteloita osakekeskusrekisteriä pitä-
vässä osuuskunnassa. Luovutusvoittoverotusta
koskevat säännökset perustuvat fyysisten esi-
neiden luovuttamiseen, eivätkä nykyisessä
muodossaan sovellu arvo-osuusympäristöön,
joka puolestaan perustuu tilikirjauksiin ja tie-
tojärjestelmän avulla tapahtuvaan kauppojen
selvittämiseen. Tällaisessa järjestelmässä ei ole
itsestään selvää, milloin kulloinkin luovutettu
osuus omaisuudesta katsotaan hankituksi, jo-
ten siitä on luovutusvoittoverotuksen tarpeita
varten säädetty erikseen. Koska luovutus-
voittoverotusta koskevaa lainsäädäntöä on tar-
koitus kehittää osana laajempaa pää-
omatulojen verotusta koskevaa uudistusta, eh-
dotetaan tässä esityksessä alkuvaiheen järjeste-
lynä, että arvo-osuusjärjestelmään liitetyn
omaisuuden luovutusten katsottaisiin tapahtu-
neen siinä järjestyksessä kuin omaisuus on
hankittu tai saatu.

Asuntojen korjausavustuksen verokohtelu

Kansaneläkkeen lisäosaa saavalle henkilölle on voitu myöntää valtion varoista avustusta omakotitalon tai huoneiston korjaamista varten. Avustus oli säädetty saajalleen verosta vapaaksi. Tulo- ja varallisuusverolaissa ei katsottu olevan tarpeen rajata avustuksen saajia.

Korjausavustusta maksetaan kuitenkin nykyisin osana työllistämistukea. Sitä voidaan maksaa sekä yhteisöille että yksityisille henkilöille työtilaisuuksien järjestämisestä. Kun perusteltua ei ole, että tavanomaisten elantomenojen kattamiseen käytettävä avustus olisi saajan tulotasosta riippumatta verosta vapaa, ehdotetaan tulo- ja varallisuusverolain säännöstä siten tarkistettavaksi, että asuntojen korjausavustus olisi verovapaa, kuten aikaisemminkin, vain kansaneläkkeen lisäosan saajalle.

Lakkoavustus

Kohtuullinen lakkoavustus tai muu siihen rinnastettava korvaus, jonka palkansaaja saa työmarkkinajärjestöltä työtaistelun johdosta, on verosta vapaa. Etuuden verokohtelun uudelleen arviointi oli esillä jo kokonaisverouudistuksen yhteydessä. Palkkatulon sijaan tulevan etuuden tulisi tuloverotuksen yleisten periaatteiden mukaan olla veronalaista tuloa. Tämän vuoksi lakkoavustus ehdotetaan kokonaisuudessaan säädettäväksi veronalaiseksi. Veronalainen lakkoavustus tai muu siihen rinnastettava työmarkkinajärjestöltä työtaistelun johdosta saatu korvaus olisi ansiotuloa.

Ansiotulojen luetteloa täsmennettäisiin lisäksi eräiltä muiltakin osin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitettyyn tapaan.

Tulontasaus

Progressiivisen tuloveroasteikon mukaan verotettavalla on oikeus vaatia toimitettavaksi tulontasaus, jos verovuonna on saatu vähintään 6 000 markan tulo, joka on etu- tai jälkikäteen kertynyt kahdelta tai useammalta vuodelta ja joka on määrältään vähintään neljäsosa verovuonna saatujen veronalaisten tulojen yhteismäärästä. Satunnaista myyntivoittoa ja omaisuuden luovutusvoittoa ei kuitenkaan pidetä kahdelta tai useammalta vuodelta kertyneenä tulona. Kun mainitut käsitteet

eivät sisälly elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin (360/68), on esimerkiksi elinkeinonharjoittajan käyttöomaisuuden luovutusten yhteydessä tulontasausta kuitenkin sovellettu. Esityksessä ehdotetaan, että käyttöomaisuuteen kuuluvan kiinteistön ja arvopaperin luovutusten verokohtelu tulontasausta sovellettaessa rinnastettaisiin satunnaisen myyntivoiton ja omaisuuden luovutusvoiton verokohteluun.

Suomesta saadun tulon käsitteen täydentäminen

Tulo- ja varallisuusverolain Suomesta saadun tulon esimerkkiluettelossa säädetään täältä saaduksi eläketuloksi valtion, kunnan ja muun julkisyhteisön maksama eläke sekä eläke, joka perustuu suomalaisen työnantajan palveluksessa pääasiassa Suomessa tehtyyn työhön. Säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että myös muuhun eläkevakuutukseen perustuva eläke olisi täältä saatua tuloa, jos maksajana on suomalainen, esimerkiksi suomalainen vakuutusyhtiö. Rajoitetusti verovelvollisen täältä saaman yksityiseen eläkevakuutukseen perustuvan eläkkeen verottaminen olisi siten mahdollista, jollei verosopimusmääräyksiin toisin sovi-
ta.

Säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi myös urheilijan ja taiteilijan Suomessa esiintymisestä saaman korvauksen osalta. Tällainen korvaus tai palkkio olisi Suomesta saatua tuloa, ja se voitaisiin verottaa täällä, jollei verosopimuksiin toisin sovi-
ta.

Ennen vuotta 1989 valmistuneen rakennuksen verotusarvo

Ennen vuotta 1989 valmistuneen rakennuksen verotusarvo vahvistetaan enintään 30 prosenttia sille verovuotta edeltäneeltä verovuodelta toimitetussa verotuksessa vahvistettua verotusarvoa korkeammaksi. Esityksessä ehdotetaan, että peruskorjauksesta johtuva arvonnousu otettaisiin kuitenkin verotusarvoa määrättäessä huomioon.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Velkojen korkojen vähentämissäännöksiin ehdotetut muutokset lisäisivät valtionveron

tuottoa arviolta 250 miljoonalla ja kuntien verotuloja lähes 200 miljoonalla markalla. Kansaneläkelaitoksen maksutulot lisääntyisivät 40 miljoonalla markalla ja kirkollisveron tuotto 10 miljoonaa markkaa.

Ehdotettu sairauskuluvähennyksen poistaminen kasvattaisi valtion tuloveron tuottoa vajaat 700 miljoonaa markkaa. Kunnallisverotuksessa vähennyksestä luopuminen lisäisi kuntien verotuloja noin 500 miljoonalla markalla. Kansaneläkelaitoksen maksutulot lisääntyisivät runsaalla 100 miljoonalla markalla ja kirkollisveron tuottoa vähennyksestä luopuminen lisäisi noin 35 miljoonaa markkaa. Veronmaksukyvyn alentumisvähennyksen tarkistaminen pie-

mentäisi tuloverojen tuottoa arviolta 100 miljoonalla markalla. Valtion tuloveron tuoton vähentyminen olisi määrästä noin neljännes.

Sekä korkokulujen että sairauskulujen verovähennysoikeus on hyödyttänyt eniten tulojakauman yläpäähän sijoittuvia tulonsaajia. Vähennysoikeuden kaventuminen tai poistuminen merkitsee suhteellisesti suurempaa menetystä hyvätuloisille, mikä osaltaan tasaa tulonjakoa. Samalla tuloverojärjestelmän progressiivisuus kuitenkin kasvaa jonkin verran.

Opintotukilainsäädännön uudistamisen taloudellisia vaikutuksia selvitetään uudistusta koskevassa hallituksen esityksessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

10 §. Suomesta saadun tulon esimerkkiluetteloa täydennettäisiin siten, että myös yksityiseen eläkevakuutukseen perustuva eläke olisi Suomesta saatua tuloa, jos vakuutus on otettu täällä toimivasta vakuutuslaitoksesta. Suomesta saaduksi tuloksi katsottaisiin myös taiteilijana ja urheilijana saatu korvaus Suomessa tai suomalaisessa aluksessa harjoitetusta toiminnasta.

27 §. Liikkeen- tai ammatinharjoittajan ansiotulo-olettamaa korotettaisiin 230 000 markasta 240 000 markkaan.

46 §. Pykälään sisältyy tulo- ja varallisuusverolaissa tarkoitettujen ansiotulojen luettelo. Luetteloa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että avustuskassalaissa (471/42) tarkoitettut etuudet, jotka tulevat veronalaisiksi tulo- ja varallisuusverolain 164 §:ään sisältyvän siirtymäsäännöksen nojalla vuoden 1992 alusta, katsottaisiin ansiotuloksi. Ansiotulojen luetteloon lisättäisiin myös tässä esityksessä veronalaistettavaksi ehdotettu lakkoavustus ja opintotuki sekä reserviläispalkka, jonka veronalais-tamiseksi on jo aikaisemmin säädetty.

57 §. Pykälään sisältämään verovapaiden tulojen luetteloon lisättäisiin kunnallinen korkotuki ensiasunnon hankkijoille sekä verokohtelun täsmentämiseksi kuntoutusrahalaissa (611/91) tarkoitettut muut etuudet kuin kuntoutusraha ja -avustus.

Luetteloa täsmennettäisiin lisäksi siten, että asuntojen peruskorjaustoimintaan saatava avustus olisi verovapaa vain, jos avustuksen saaja on oikeutettu kansaneläkkeen lisäosaan.

Pykälän luettelosta poistettaisiin metsäoppilaitoksista annetun lain nojalla saatu avustus, jota ei enää suoriteta, sekä lakko- ja muu siihen rinnastettava työmarkkinajärjestöltä työtaistelun johdosta saatu avustus, joka vuoden 1992 alusta olisi veronalaista tuloa.

64 §. Pykälän 1 momentin 4 kohtaan lisättäisiin viittaus nyt voimassa olevaan opintotukilakiin (28/72). Sen säännösten mukaan maksettava muu opintoraha kuin aikuisopintoraha olisi vielä siirtymäkauden ajan verosta vapaa.

71 §. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin arvo-osuusjärjestelmään siirtymisen edellyttämästä osuuksien luovutusjärjestyksestä. Järjestelmään kuuluva omaisuus katsottaisiin luovutetuksi siinä järjestyksessä kuin se on saatu.

73 §. Pykälään lisättäisiin 5 momentti. Valtiolle luonnonsuojelutarkoitukseen luovutetusta alueesta saatava voitto ei olisi veronalaista tuloa siltä osin kuin se saadaan vaihtamalla kiinteistö toiseen kiinteistöön. Vaihdossa vastikkeeksi saadun alueen omistusaika laskettaisiin luovutetun alueen omistusajasta myyntivoittoverotusta koskevia säännöksiä mahdollisesti myöhemmin sovellettaessa.

77 §. Pykälän 2 momentin viittaus 34 §:ään muutettaisiin viittaukseksi 35 §:ään.

88 §. Velkojen korkojen markkamääräinen omavastuuosuus nousisi 1 100 markasta 1 500 markkaan.

89 §. Muiden kuin elinkeinotoiminnan ja maatilatalouden velkojen korkojen yhteismäärästä olisi vähennyskelpoista 75 prosenttia aikaisemman 80 prosentin sijasta.

Puolisoiden korkovähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin 24 000 markasta 26 000 markkaan. Korkovähennyksen lapsikorotus nousisi 3 500 markasta 4 000 markkaan yhdestä lapsesta ja kahdesta tai useammasta lapsesta 7 000 markasta 8 000 markkaan.

Korkovähennykseen saisi sisältyä muita kuin asuntolainakorkoja puolisoilla enintään 6 000 markkaa ja muilla verovelvollisilla enintään 3 500 markkaa. Valtion takaaman opintolainan korot rinnastettaisiin asuntolainan korkoihin.

Asuntovähennyksen valinnee verovelvollisen tai puolisoiden vähennyskelpoisten korkojen määriä tarkistettaisiin kulutusluottokorkojen vähennyskelpoisia määriä vastaaviksi. Perheetön, asuntovähennyksen valinnut, voisi vähentää korkoja 3 500 markan enimmäismäärään ja puolisot 6 000 markan enimmäismäärään saakka. Jos vain toinen puolisoista on valinnut asuntovähennyksen, vähennyskelpoisten korkojen enimmäismäärä olisi 13 000 markkaa nykyisen 12 000 markan asemesta.

91 §. Asuntolainakorkoihin rinnastettaisiin valtion takaaman opintolainan korot.

99 §. Sairaudesta johtuvien kustannusten vähentämistä koskeva pykälä kumottaisiin.

100 §. Veronmaksukyvyyn alentumisvähennyksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 6 000 markasta 8 000 markkaan. Yksinomaan sairaudesta johtuvien kustannusten perusteella veronmaksukyvyyn voitaisiin katsoa alentuneen, jos nämä kustannukset ovat määrältään vähintään 10 prosenttia verovelvollisen kokonaistuloista ja samalla vähintään 4 000 markkaa. Tarkoituksena on, että säännöstä

edelleenkin sovellettaisiin vain, jos pykälän 1 momentissa säädettyjen edellytysten katsotaan verolautakunnan tai verotoimiston harkinnan mukaan täyttyneen. Pelkästään pykälän 2 momentin markkamäärää ja sairauskulujen tuloosuutta koskevien edellytysten täytyminen ei vielä oikeuttaisi vähennykseen.

146 a §. Asuntovähennyksen täysi määrä korotettaisiin 7 800 markasta 8 000 markkaan. Myöhempinä vuosina myönnettävää osuutta vähennyksen täydestä määrästä korotettaisiin vastaavasti.

149 §. Pykälän 4 momenttia täydennettäisiin siten, että kahdelta tai useammalta vuodelta kertyneenä tulona ei pidettäisi myöskään elinkeinonharjoittajan käyttöomaisuuteen kuuluvan kiinteistön tai arvopaperin luovutuksesta saatua tuloa.

169 §. Ennen vuotta 1989 valmistuneen rakennuksen perusparannuksesta johtuva arvonnousu otettaisiin verotusarvoa määrättäessä huomioon.

2. Voimaantulo ja soveltaminen

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1992 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa valtion- ja kunnallisverotuksessa.

3. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuotta pidemältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1240/88) 99 §, *muutetaan* 10 §:n 5 kohta, 27 §, 46 §:n 3, 5 ja 10 kohta, 57 §, 64 §:n 1 momentin 4 kohta, 77 §:n 2 momentti, 88 §:n 1 momentti, 89 §, 91 §:n 1 momentin 1 kohta, 100 §, 146 a §:n 2 momentti, 149 §:n 4 momentti ja 169 §,

sellaisina kuin niistä ovat 27 §, 64 §:n 1 momentin 4 kohta, 88 §:n 1 momentti, 89 § ja 146 a §:n 2 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1343/90) sekä 57 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1335/89), sekä

lisätään 10 §:ään uusi 4 a kohta, 46 §:ään uusi 11 kohta, 71 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla, uusi 3 momentti ja 73 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja mainitulla 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla, uusi 5 momentti, seuraavasti:

10 §

Suomesta saatua tuloa on muun ohessa:

4 a) urheilijan tai taiteilijan toiminnasta Suomessa tai suomalaisessa aluksessa maksettu korvaus silloinkin, kun sitä ei makseta urheilijalle tai taiteilijalle itselleen;

5) eläketulo, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä tai joka välittömästi tai välillisesti perustuu 4 kohdassa tarkoitettuun työhön, tehtävään tai palvelukseen, taikka Suomesta otettuun eläkevakuutukseen;

27 §

Verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen tai ammatin tuloksen taikka maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärää pidetään 240 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotulona. Jos verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 240 000 markkaa, voidaan myös tämän määrän ylittävä osa mainittujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotuloa ei kuitenkaan ole metsätalouden puhdas tuotto, korkotulo, osinko, vuokratulo, asuntotulo, arvopapereiden ja kiinteän omaisuuden luovutuksesta saatu voitto, kiinteistön ainesosan luovutuksesta saatu korvaus eikä muu näihin tuloihin rinnastettava tulo.

46 §

Ansiotuloa on:

3) päiväraha, äitiys-, isyys- ja vanhempainraha, huoltoeläkkeenä maksettavaksi määrätty vahingonkorvaus sekä muu eläke tai korvaus tulojen ja elatuksen vähentymisestä, joka on saatu sairausvakuutuslain (364/63), kuntoutusrahalain (611/91), avustuskassalain (471/42), potilasvahinkolain (585/86) tai pakollisen tapaturma- tai liikennevahinkoturvan nojalla tai työtaistelun johdosta taikka muutoin veronalaisen ansiotulon lisäksi tai sijaan;

5) opintotuki ja muu siihen verrattava etuus;

10) lasten kotihoidon tuki;

11) reserviläispalkka.

57 §

Veronalaista tuloa ei ole:

1) sosiaalihuoltolain (710/82) mukainen toimeentulotuki;

2) lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain (122/77) mukainen elatustuki;

3) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/87) tarkoitetut edut;

4) vammaistukilain (124/88) mukainen vammaistuki;

5) kuntoutusrahalaisissa (611/91) tarkoitetut muut etuudet kuin kuntoutusraha ja -avustus;

6) hautausavustus;

7) äitiysavustus;

8) lapsilisä;
9) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69) nojalla maksettu lapsen hoitotuki;

10) asevelvollisen päiväraha, sotilasavustuslain (566/48) mukainen sotilasavustus ja kotiutamisrahalain (910/77) mukainen kotiuttamisraha;

11) koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/90) ja valtion virkamieslain (755/86) mukainen eroraha ja ammattikoulutustuki;

12) työntekijän valtion varoista työnvälityslain (246/59) nojalla saama korvaus;

13) oppisopimuslaissa (422/67) tarkoitetut oppilaan valtion varoista saamat taloudelliset edut;

14) asumistukeen oikeutetun asumistukilainsäädännön mukaan saama asumistuki;

15) kuntien varoista ensiasunnon hankkijoille maksettava korkotuki;

16) opintotukilain 7 §:n 3 momentissa (39/84) tarkoitettu korkoavustus;

17) kansaneläkkeen perus- ja lisäosan saajan valtion ja kuntien varoista asunnon korjaukseen saama avustus;

18) valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetun lain (666/72) nojalla valtion varoista saatu korvaus matka- ja toimeentulokustannuksista sekä taloudellisesta menetyksestä;

19) työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) 17 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus ja mainitun lain 27 §:ssä tarkoitettut etuudet.

64 §

Veronalaista tuloa ei ole:

4) tammikuun 14 päivänä 1972 annetun opintotukilain (28/72) mukainen opintoraha lukuun ottamatta mainitun lain 10 §:ssä tarkoitettua aikuisopintorahana saatua ansionmenetyskorvausta.

71 §

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen katsotaan luovutetuiksi siinä järjestyksessä kuin ne on saatu.

73 §

Luonnonsuojelulaissa (71/23) tarkoitetuksi suojelualueeksi luovutetusta kiinteästä omai-

suudesta saatu voitto ei ole veronalaista tuloa siltä osin, kuin kiinteistö vaihdetaan toiseen kiinteistöön. Vaihdoissa vastikkeeksi saadun kiinteän omaisuuden hankinta-aika lasketaan luovutetun omaisuuden hankinta-ajasta.

77 §

Yhtymän osakkaan veronalaista tuloa ei ole hänen veronalaiseksi tulokseen 35 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti katsotun tulo-osuuden ohella hänen yhtymästä saamansa voitto-osuus.

88 §

Luonnollisen henkilön tai puolisoiden ja erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän korkovähennyksen määrää laskettaessa korot otetaan huomioon vain siltä osin, kuin niiden määrä ylittää 1 500 markan suuruisen *omavastuuosuuden*.

89 §

Muulla verovelvollisella kuin yhteisöllä on omavastuuosuutta koskevin edellä säädetyin rajoituksin oikeus vähentää 75 prosenttia muiden kuin elinkeinotoimintaan tai maatilatalouteen liittyvien velkojensa korkojen yhteismäärästä.

Luonnollisella henkilöllä ja erillisenä verovelvollisena verotettavalla kotimaisella kuolinpesällä korkovähennyksen enimmäismäärä on muiden kuin ansiotoimintaan liittyvien korkojen osalta 20 000 markkaa. Puolisoilla vähennyksen yhteinen enimmäismäärä on 26 000 markkaa. Edellä mainittuja enimmäismääriä on korotettava 4 000 markalla, jos luonnollisella henkilöllä tai puolisoilla on ollut verovuonna elätettävänäan yksi alaikäinen lapsi, ja 8 000 markalla, jos tällaisia lapsia on kaksi tai useampia.

Jos verovelvollisen tai puolisoiden tuloverosta on verovuonna tehty 146 a §:n mukainen asuntovähennys, heillä on oikeus vähentää muita kuin ansiotoimintaan liittyviä korkoja enintään seuraavat määrät:

1) verovelvollinen, johon ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä, 3 500 markkaa;

2) puoliset, joista molemmille on myönnetty asuntovähennys, 6 000 markkaa;

3) puoliset, joista vain toiselle on myönnetty asuntovähennys, 13 000 markkaa.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun korovähennykseen saa luonnollisella henkilöllä ja erillisenä verovelvollisena verotettavalla kotimaisella kuolinpesällä sisältyä enintään 3 500 markkaa ja puolisoilla yhdessä enintään 6 000 markkaa muita kuin valtion takaaman opintolainan korkoja ja *asuntolainakorkoja*, joita ovat verovelvollisen tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimisesta tai perusparannuksesta taikka asumisoikeuden hankkimisesta johtuvan velan korot.

91 §

Omapastuuosuutta sovellettaessa tai, kun korkoja on vaadittu vähennettäväksi enemmän kuin mihin verovelvollisella tai puolisoilla yhdessä on lain mukaan oikeus, korot jäävät vähentämättä seuraavassa järjestyksessä:

1) muut kuin ansiotoimintaan liittyvät tai tiettyyn tulolähteeseen kohdistuvat korot, ja näistä ensisijaisesti muut kuin opinto- ja asuntolainakorot;

100 §

Jos verovuonna Suomessa asuneen henkilön veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, vähennetään tulosta kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 8 000 markkaa (*veronmaksukyvyn alentumisvähennys*). Vähennys myönnetään täysin tuhansin markoin.

Yksinomaan sairaudesta johtuneiden kustannusten perusteella verovelvollisen veronmaksukyvyn voidaan katsoa olennaisesti alentuneen vain, jos hänen ja hänen perheenjäsentensä yhteenlaskettujen sairauskustannusten määrä verovuonna on vähintään 4 000 markkaa ja

samalla vähintään 10 prosenttia verovelvollisen kokonaistulosta. Perheenjäsenenä pidetään verovelvollisen puolisoa ja alaikäisiä lapsia.

146 a §

Asuntovähennyksen täysi määrä on 8 000 markkaa. Vähennys myönnetään täysimääräisenä ensiasunnon käyttöönottovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Yhdeksältä sitä seuraavalta verovuodelta vähennys tehdään viran puolesta. Sen määrä on näinä vuosina niin monta kymmenesosaa vähennyksen täydestä määrästä kuin vähennykseen oikeuttavia vuosia on verovuosi mukaan lukien jäljellä.

149 §

Kahdelta tai useammalta vuodelta kertyneenä tulona ei pidetä satunnaista myyntivoittoa eikä omaisuuden luovutusvoittoa eikä myöskään elinkeinonharjoittajan käyttöomaisuuteen kuuluvan kiinteistön tai arvopaperin luovutuksesta saatua tuloa.

169 §

Tämän lain 127 ja 131 §:ää sovellettaessa ennen vuotta 1989 valmistuneen rakennuksen verotusarvo vahvistetaan enintään 30 prosenttia sille verovuotta edeltäneeltä verovuodelta toimitetussa verotuksessa vahvistettua arvoa korkeammaksi, jollei tätä suurempi arvonnousu johdu rakennuksen peruskorjauksesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa valtion- ja kunnallisverotuksessa.

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Iiro Viinanen

Laki

tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1240/88) 99 §, *muutetaan* 10 §:n 5 kohta, 27 §, 46 §:n 3, 5 ja 10 kohta, 57 §, 64 §:n 1 momentin 4 kohta, 77 §:n 2 momentti, 88 §:n 1 momentti, 89 §, 91 §:n 1 momentin 1 kohta, 100 §, 146 a §:n 2 momentti, 149 §:n 4 momentti ja 169 §,

sellaisina kuin niistä ovat 27 §, 64 §:n 1 momentin 4 kohta, 88 §:n 1 momentti, 89 § ja 146 a §:n 2 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1343/90) sekä 57 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1335/89), sekä

lisätään 10 §:ään uusi 4 a kohta, 46 §:ään uusi 11 kohta, 71 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla, uusi 3 momentti ja 73 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja mainitulla 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla, uusi 5 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Suomesta saatua tuloa on muun ohessa:

5) eläketulo, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, tai joka välittömästi tai välillisesti perustuu 4 kohdassa tarkoitettuun työhön, tehtävään tai palvelukseen;

4 a) *urheilijan tai taiteilijan toiminnasta Suomessa tai suomalaisessa aluksessa maksettu korvaus silloinkin, kun sitä ei makseta urheilijalle tai taiteilijalle itselleen;*

5) eläketulo, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä tai joka välittömästi tai välillisesti perustuu 4 kohdassa tarkoitettuun työhön, tehtävään tai palvelukseen, *taikka Suomesta otettuun eläkevakuutukseen;*

27 §

Verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen tai ammatin tuloksen taikka maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärää pidetään 230 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotulona. Jos verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 230 000 markkaa, voidaan myös tämän määrän ylittävä osa mainittujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotuloa ei kuitenkaan ole metsätalouden puhdas tuotto, korkotulo, osinko, vuokratulo, asuntotulo, arvopapereiden ja kiinteän omaisuuden luovutuksesta saa-

27 §

Verovelvollisen luonnollisen henkilön tai puolisoiden yhdessä harjoittaman liikkeen tai ammatin tuloksen taikka maatilatalouden puhtaan tulon yhteismäärää pidetään 240 000 markan määrään saakka kokonaan ansiotulona. Jos verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että verovelvollisen tai puolisoiden harjoittamassaan liikkeessä, ammatissa tai maatilataloudessa suorittaman työn kohtuullinen arvo ylittää 240 000 markkaa, voidaan myös tämän määrän ylittävä osa mainittujen tulojen yhteismäärästä katsoa ansiotuloksi. Ansiotuloa ei kuitenkaan ole metsätalouden puhdas tuotto, korkotulo, osinko, vuokratulo, asuntotulo, arvopapereiden ja kiinteän omaisuuden luovutuksesta saa-

Voimassa oleva laki

tu voitto, kiinteistön ainesosan luovutuksesta saatu korvaus eikä muu näihin tuloihin rinnastettava tulo.

Ansiotuloa on:

3) päiväraha, äitiys-, isyys- ja vanhempainraha, huoltoeläkkeenä maksettavaksi määrätty vahingonkorvaus sekä muu eläke tai korvaus tulojen ja elatuksen vähentymisestä, joka on saatu sairausvakuutuslain (364/63), avustuskassalain (471/42), potilasvahinkolain (585/86) tai pakollisen tapaturma- tai liikennevahinkoturvajan nojalla taikka muutoin veronalaisen ansiotulon sijaan;

5) opintotukilain 10 a §:ssä (95/87) tarkoitetu aikuisopintorahana saatu ansionmenetyskorvaus;

10) lasten kotihoidon *tuesta annetussa laissa tarkoitettu kotihoidon tuki.*

57 §

Veronalaista tuloa ei ole:

1) sosiaalihuoltolain (710/82) mukainen toimeentulotuki;

2) lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain (122/77) mukainen elatustuki;

3) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/87) tarkoitetut edut;

4) hautausavustus;

5) äitiysavustus;

6) lapsilisä;

7) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69) nojalla maksettu lapsen hoitotuki;

8) vammaistukilain (124/88) mukainen vammaistuki;

9) asevelvollisen päiväraha;

10) sotilasavustuslain (566/48) mukainen sotilasavustus, kotiuttamisrahalain (910/77) mukainen kotiuttamisraha;

11) koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/90) ja valtion virkamieslain (755/86) mu-

Ehdotus

tu voitto, kiinteistön ainesosan luovutuksesta saatu korvaus eikä muu näihin tuloihin rinnastettava tulo.

46 §

3) päiväraha, äitiys-, isyys- ja vanhempainraha, huoltoeläkkeenä maksettavaksi määrätty vahingonkorvaus sekä muu eläke tai korvaus tulojen ja elatuksen vähentymisestä, joka on saatu sairausvakuutuslain (364/63), *kuntoutusrahalain (611/91)*, avustuskassalain (471/42), potilasvahinkolain (585/86) tai pakollisen tapaturma- tai liikennevahinkoturvajan nojalla *tai työtaistelun johdosta* taikka muutoin veronalaisen ansiotulon *lisäksi* tai sijaan;

5) *opintotuki ja muu siihen verrattava etuus;*

10) lasten kotihoidon tuki;

11) *reserviläispalkka.*

57 §

Veronalaista tuloa ei ole:

1) sosiaalihuoltolain (710/82) mukainen toimeentulotuki;

2) lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain (122/77) mukainen elatustuki;

3) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/87) tarkoitetut edut;

4) vammaistukilain (124/88) mukainen vammaistuki;

5) *kuntoutusrahalaisissa (611/91) tarkoitetut muut etuudet kuin kuntoutusraha ja -avustus;*

6) hautausavustus;

7) äitiysavustus;

8) lapsilisä;

9) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69) nojalla maksettu lapsen hoitotuki;

10) asevelvollisen päiväraha, sotilasavustuslain (566/48) mukainen sotilasavustus ja kotiuttamisrahalain (910/77) mukainen kotiuttamisraha;

11) koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/90) ja valtion virkamieslain (755/86) mu-

Voimassa oleva laki

kainen eroraha ja ammattikoulutustuki;

12) työntekijän valtion varoista työnvälityslain (246/59) nojalla saama korvaus;

13) oppisopimuslaissa (422/67) tarkoitetut oppilaan valtion varoista saamat taloudelliset edut;

14) *metsäoppilaitoksista annetun lain (141/64) nojalla saatu avustus;*

15) asumistukeen oikeutetun asumistukilainsäädännön mukaan saama asumistuki;

16) opintotukilain 7 §:n 3 momentissa (39/84) tarkoitettu korkoavustus;

17) valtion ja kuntien varoista asuntojen korjaustoimintaan saatu avustus;

18) *kohtuullinen lakkoavustus tai muu siihen rinnastettava avustus, jonka palkansaaja tai maatilatalouden harjoittaja on saanut työtaistelun johdosta asianomaiselta työmarkkinajärjestöltä;*

19) valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetun lain (666/72) nojalla valtion varoista saatu korvaus matka- ja toimeentulokustannuksista sekä taloudellisesta menetyksestä;

20) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) 17 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus ja 27 §:ssä mainitut etuudet.

Ehdotus

kainen eroraha ja ammattikoulutustuki;

12) työntekijän valtion varoista työnvälityslain (246/59) nojalla saama korvaus;

13) oppisopimuslaissa (422/67) tarkoitetut oppilaan valtion varoista saamat taloudelliset edut;

14) asumistukeen oikeutetun asumistukilainsäädännön mukaan saama asumistuki;

15) *kuntien varoista ensiasunnon hankkijoille maksettava korkotuki;*

16) opintotukilain 7 §:n 3 momentissa (39/84) tarkoitettu korkoavustus;

17) *kansaneläkkeen perus- ja lisäosan saajan valtion ja kuntien varoista asunnon korjaukseen saama avustus;*

18) valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetun lain (666/72) nojalla valtion varoista saatu korvaus matka- ja toimeentulokustannuksista sekä taloudellisesta menetyksestä;

19) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) 17 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus ja *mainitun lain* 27 §:ssä tarkoitettut etuudet.

64 §

Veronalaista tuloa ei ole:

4) muu opintoraha kuin opintotukilain 10 §:ssä tarkoitettu aikuisopintorahana saatu ansionmenetykskorvaus.

4) *tammikuun 14 päivänä 1972 annetun opintotukilain (28/72) mukainen opintoraha lukuun ottamatta mainitun lain 10 §:ssä tarkoitettua aikuisopintorahana saatua ansionmenetykskorvausta.*

71 §

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen katsotaan luovutetuiksi siinä järjestyksessä kuin ne on saatu.

73 §

Luonnonsuojelulaissa (71/23) tarkoitetuksi suojelualueeksi luovutetusta kiinteästä omaisuudesta saatu voitto ei ole veronalaista tuloa siltä osin, kuin kiinteistö vaihdetaan toiseen kiinteis-

Voimassa oleva laki

Yhtymän osakkaan veronalaista tuloa ei ole hänen veronalaiseksi tulokseen 34 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti katsotun tulo-osuuden ohella hänen yhtymästä saamansa voitto-osuus.

88 §

Luonnollisen henkilön tai puolisoiden ja erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän korkovähennyksen määrää laskettaessa korot otetaan huomioon vain siltä osin, kuin niiden määrä ylittää 1 100 markan suuruisen *omavastuuosuuden*.

89 §

Muulla verovelvollisella kuin yhteisöllä on omavastuuosuutta koskevin edellä säädetyin rajoituksin oikeus vähentää 80 prosenttia muiden kuin elinkeinotoimintaan tai maatilatalouteen liittyvien velkojensa korkojen yhteismäärästä.

Luonnollisella henkilöllä ja erillisenä verovelvollisena verotettavalla kotimaisella kuolinpesällä korkovähennyksen enimmäismäärä on muiden kuin ansiotoimintaan liittyvien korkojen osalta 20 000 markkaa. Puolisoilla vähennyksen yhteinen enimmäismäärä on 24 000 markkaa. Edellä mainittuja enimmäismääriä on korotettava 3 500 markalla, jos luonnollisella henkilöllä tai puolisoilla on ollut verovuonna elätettävänään yksi alaikäinen lapsi, ja 7 000 markalla, jos tällaisia lapsia on kaksi tai useampia.

Jos verovelvollisen tai puolisoiden tuloverosta on verovuonna tehty 146 a §:n mukainen asuntovähennys, heillä on oikeus vähentää muita kuin ansiotoimintaan liittyviä korkoja enintään seuraavat määrät:

- 1) verovelvollinen, johon ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä, 5 000 markkaa;
- 2) puoliset, joista molemmille on myönnetty asuntovähennys, 9 000 markkaa;
- 3) puoliset, joista vain toiselle on myönnetty asuntovähennys, 12 000 markkaa.

Ehdotus

töön. Vaihdoissa vastikkeeksi saadun kiinteän omaisuuden hankinta-aika lasketaan luovutetun omaisuuden hankinta-ajasta.

77 §

Yhtymän osakkaan veronalaista tuloa ei ole hänen veronalaiseksi tulokseen 35 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti katsotun tulo-osuuden ohella hänen yhtymästä saamansa voitto-osuus.

88 §

Luonnollisen henkilön tai puolisoiden ja erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän korkovähennyksen määrää laskettaessa korot otetaan huomioon vain siltä osin, kuin niiden määrä ylittää 1 500 markan suuruisen *omavastuuosuuden*.

89 §

Muulla verovelvollisella kuin yhteisöllä on omavastuuosuutta koskevin edellä säädetyin rajoituksin oikeus vähentää 75 prosenttia muiden kuin elinkeinotoimintaan tai maatilatalouteen liittyvien velkojensa korkojen yhteismäärästä.

Luonnollisella henkilöllä ja erillisenä verovelvollisena verotettavalla kotimaisella kuolinpesällä korkovähennyksen enimmäismäärä on muiden kuin ansiotoimintaan liittyvien korkojen osalta 20 000 markkaa. Puolisoilla vähennyksen yhteinen enimmäismäärä on 26 000 markkaa. Edellä mainittuja enimmäismääriä on korotettava 4 000 markalla, jos luonnollisella henkilöllä tai puolisoilla on ollut verovuonna elätettävänään yksi alaikäinen lapsi, ja 8 000 markalla, jos tällaisia lapsia on kaksi tai useampia.

Jos verovelvollisen tai puolisoiden tuloverosta on verovuonna tehty 146 a §:n mukainen asuntovähennys, heillä on oikeus vähentää muita kuin ansiotoimintaan liittyviä korkoja enintään seuraavat määrät:

- 1) verovelvollinen, johon ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä, 3 500 markkaa;
- 2) puoliset, joista molemmille on myönnetty asuntovähennys, 6 000 markkaa;
- 3) puoliset, joista vain toiselle on myönnetty asuntovähennys, 13 000 markkaa.

Voimassa oleva laki

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun koronvähennykseen saa luonnollisella henkilöllä ja erillisenä verovelvollisena verotettavalla kotimaisella kuolinpesällä sisältyä enintään 5 000 markkaa ja puolisoilla yhdessä enintään 9 000 markkaa muita kuin *asuntolainakorkoja*, joita ovat verovelvollisen tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimisesta tai perusparannuksesta ja asumisoikeuden hankkimisesta johtuvan velan korot.

91 §

Omapastuuosuutta sovellettaessa tai, kun korkoja on vaadittu vähennettäväksi enemmän kuin mihin verovelvollisella tai puolisoilla yhdessä on lain mukaan oikeus, korot jäävät vähentämättä seuraavassa järjestyksessä:

1) muut kuin ansiotoimintaan liittyvät tai tiettyyn tulolähteeseen kohdistuvat korot, ja näistä ensisijaisesti muut kuin *asuntolainakorot*;

99 §

Verovelvollisella on oikeus vähentää omia ja perheenjäsentensä sairauskuluja 300 markkaa ylittävältä osalta enintään 1 600 markkaa tai, jos kysymyksessä ovat puoliset, 600 markkaa ylittävältä osalta yhteensä enintään 3 200 markkaa. Enimmäismääriä on korotettava 500 markalla jokaisesta alaikäisestä lapsesta, jota verovelvollinen on verovuonna elättänyt (sairauskuluvähenitys).

100 §

Jos verovuonna Suomessa asuneen henkilön veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, vähennetään tulosta kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 6 000 markkaa (*veronmaksukyvyn alentumisvähenitys*). Vähennys myönnetään täysin tuhansin markoin.

Yksinomaan sairaudesta johtuneiden kustannusten perusteella verovelvollisen veronmaksukyvyn voidaan katsoa olennaisesti alentuneen vain, jos sairauskuluvähenityksen enimmäismäärän ylittävän sairauskustannusten määrä verovuonna on vähintään 2 000 markkaa ja

Ehdotus

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun koronvähennykseen saa luonnollisella henkilöllä ja erillisenä verovelvollisena verotettavalla kotimaisella kuolinpesällä sisältyä enintään 3 500 markkaa ja puolisoilla yhdessä enintään 6 000 markkaa muita kuin *valtion takaaman opintolainan korkoja ja asuntolainakorkoja*, joita ovat verovelvollisen tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimisesta tai perusparannuksesta *taikka* asumisoikeuden hankkimisesta johtuvan velan korot.

91 §

Omapastuuosuutta sovellettaessa tai, kun korkoja on vaadittu vähennettäväksi enemmän kuin mihin verovelvollisella tai puolisoilla yhdessä on lain mukaan oikeus, korot jäävät vähentämättä seuraavassa järjestyksessä:

1) muut kuin ansiotoimintaan liittyvät tai tiettyyn tulolähteeseen kohdistuvat korot, ja näistä ensisijaisesti muut kuin *opinto- ja asuntolainakorot*;

(99 § kumotaan)

100 §

Jos verovuonna Suomessa asuneen henkilön veronmaksukyky hänen ja hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä, kuten elatusvelvollisuuden, työttömyyden tai sairauden johdosta olennaisesti alentunut, vähennetään tulosta kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 8 000 markkaa (*veronmaksukyvyn alentumisvähenitys*). Vähennys myönnetään täysin tuhansin markoin.

Yksinomaan sairaudesta johtuneiden kustannusten perusteella verovelvollisen veronmaksukyvyn voidaan katsoa olennaisesti alentuneen vain, jos hänen ja hänen perheenjäsentensä yhteenlaskettujen sairauskustannusten määrä verovuonna on vähintään 4 000 markkaa ja

Voimassa oleva laki

samalla vähintään 5 prosenttia verovelvollisen kokonaistulosta.

Ehdotus

samalla vähintään 10 prosenttia verovelvollisen kokonaistulosta. *Perheenjäsenenä pidetään verovelvollisen puolisoa ja alaikäisiä lapsia.*

146 a §

Asuntovähennyksen täysi määrä on 7 800 markkaa. Vähennys myönnetään täysimääräisenä ensiasunnon käyttöönottovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Yhdeksältä sitä seuraavalta verovuodelta vähennys tehdään viran puolesta. Sen määrä on näinä vuosina niin monta kymmenesosaa vähennyksen täydestä määrästä kuin vähennykseen oikeuttavia vuosia on verovuosi mukaan lukien jäljellä.

Asuntovähennyksen täysi määrä on 8 000 markkaa. Vähennys myönnetään täysimääräisenä ensiasunnon käyttöönottovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Yhdeksältä sitä seuraavalta verovuodelta vähennys tehdään viran puolesta. Sen määrä on näinä vuosina niin monta kymmenesosaa vähennyksen täydestä määrästä kuin vähennykseen oikeuttavia vuosia on verovuosi mukaan lukien jäljellä.

149 §

Kahdelta tai useammalta vuodelta kertyneenä tulona ei pidetä satunnaista myyntivoittoa eikä omaisuuden luovutusvoittoa.

Kahdelta tai useammalta vuodelta kertyneenä tulona ei pidetä satunnaista myyntivoittoa eikä omaisuuden luovutusvoittoa, *eikä myöskään elinkeinonharjoittajan käyttöomaisuuteen kuuluvan kiinteistön tai arvopaperin luovutuksesta saatua tuloa.*

169 §

Tämän lain 127 ja 131 §:ää sovellettaessa ennen vuotta 1989 valmistuneen rakennuksen verotusarvo vahvistetaan enintään 30 prosenttia sille verovuotta edeltäneeltä verovuodelta toimitetussa verotuksessa vahvistettua arvoa korkeammaksi.

169 §

Tämän lain 127 ja 131 §:ää sovellettaessa ennen vuotta 1989 valmistuneen rakennuksen verotusarvo vahvistetaan enintään 30 prosenttia sille verovuotta edeltäneeltä verovuodelta toimitetussa verotuksessa vahvistettua arvoa korkeammaksi, *jollei tätä suurempi arvonnousu johdu rakennuksen peruskorjauksesta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa valtion- ja kunnallisverotuksessa.

